

**ІНФОРМАЦІЯ ПРО ДЕРЖБЮДЖЕТНІ, ГОСПДОГОВІРНІ ТЕМИ,
ЯКІ ВИКОНУВАЛИСЯ ПІД КЕРІВНИЦТВОМ АБО ЗА УЧАСТІ
В.Г.СКЛЯР**

ДБТ:

№	Назва теми	Рік виконання, номер держреєстрації
1	"Інвентаризація природних комплексів територій та об'єктів природно-заповідного фонду у Полтавській, Кіровоградській та Луганській областях" (відповідальний виконавець Скляр В.Г.)	2007-2008 рр.; 0107U011040
2	«Інвентаризація природних комплексів територій та об'єктів природно-заповідного фонду Хмельницької та Вінницької областей» (відповідальний виконавець Скляр В.Г.)	2008-2009 рр.; 0108U008833

У процесі виконання двох держбюджетних тем, на замовлення Державної служби заповідної справи Міністерства охорони навколишнього природного середовища України, майже для 1200 об'єктів та територій природно-заповідного фонду Полтавської, Кіровоградської, Хмельницької та Вінницької областей та Луганської областей уточнені і внесені до кадастрових карток дані про місцезнаходження, загальну площу та площу в розрізі окремих землекористувачів і землевласників, дані щодо установчих документів з оголошення чи створення. Наведені дані щодо геологічних, гідрологічних, флористичних, фітоценотичних, фауністичних особливостей об'єктів та територій природно-заповідного фонду цих областей. Встановлено наявність у межах територій, об'єктів природно-заповідного фонду рослин і тварин, що підлягають особливій охороні (види, включені до Червоної книги України, Європейського Червоного списку, Бернської конвенції тощо). Водночас, уточнена інформація про мисливські види тварин та лікарські види рослин, які зустрічаються на даних територіях. Проаналізований наявний планово-картографічний матеріал і, у відповідності з ним, проведений розподіл земель за угіддями, встановлені підприємства і організації у віданні чи в постійному користуванні яких

перебувають землі даного об'єкту природно-заповідного фонду. Проаналізована наявна проектна документація стосовно об'єктів природно-заповідного фонду, результати проведених та впроваджуваних в цей час науково-дослідних робіт.

ГДТ:

№	Назва теми	Рік виконання, номер держреєстрації
1	«Розробка проекту створення ландшафтного заказника місцевого значення «Гульбище» та проекту зміни меж ландшафтного заказника місцевого значення «Дібрівка» в Недригайлівському районі» <i>(керівник Скляр В.Г.)</i>	2013 р.
2	«Підготовка документації для визнання парку-пам'ятки садово-паркового мистецтва місцевого значення Будинку-музею А.П. Чехова як об'єкта природно-заповідного фонду» <i>(керівник Скляр В.Г.)</i>	2014 р.
3	«Розробка проектів створення територій та об'єктів природно-заповідного фонду місцевого значення» <i>(керівник Скляр В.Г.)</i>	2016-2019 рр.; 0117U006759, 0118U100264, 0119U103488
4		
5		
6		
7	«Розробка проекту організації території регіонального ландшафтного парку «Сеймський»» <i>(керівник Скляр В.Г.)</i>	2017 р. ; 0117U006760
8	Підготовка та проведення Міжнародної науково-практичної конференції «Основні шляхи збереження лучно-степових екосистем України», присвяченої 90-річчю «Михайлівської цілини» <i>(виконавець Скляр В.Г.)</i>	2018 р.

За результатами виконання першої госпдоговірної теми сформований проект створення ландшафтного заказника місцевого значення «Гульбище» (74,3 га) та проект зміни меж ландшафтного заказника місцевого значення «Дібрівка» (Недригайлівський р-н., Сумська область).

Розроблений проект створення парку-пам'ятки садово-паркового мистецтва місцевого значення «Будинок-музей А.П. Чехова». На основі підготовленого проекту сесією Сумської обласної ради 24 січня 2014 року

прийняте рішення про створення парку пам'ятки садово-паркового мистецтва «Будинок-музей А.П. Чехова» (на площі 2,3 га).

У період 2016-2019 рр. на замовлення Департаменту екології та охорони природних ресурсів Сумської обласної державної адміністрації розроблено проекти створення у Сумській області нових територій та об'єктів природно-заповідного фонду у кількості 61 шт. У проектах, зокрема, представлено:

- 1) Вступ та узагальнений паспорт;
- 2) Лист-клопотання щодо необхідності створення заповідного об'єкта;
- 3) Лист-схвалення клопотання;
- 4) Наукову характеристику природних комплексів, території, перспективної для заповідання та обґрунтування доцільності та необхідності її оголошення територією (об'єктом) природно-заповідного фонду;
- 5) Матеріали погодження з землевласниками, землекористувачами, органами місцевого самоврядування, органами виконавчої влади (залежно від підпорядкування земельних ділянок);
- 6) Висновки та експлікацію земель відділу (управління) держгеокадастру відповідного адміністративного району;
- 7) Картографічний матеріал з вказаним положенням об'єкта природно-заповідного фонду, який є погодженим з відділом (управлінням) держгеокадастру в районі, землевласником чи землекористувачем, відповідним органом місцевого самоврядування, органом виконавчої влади (згідно законодавства);
- 8) Висновки із проектом режиму охорони та використання проектованої території (об'єкта) природно-заповідного фонду.

За результатами виконання теми «Розробка проекту організації території регіонального ландшафтного парку «Сеймський»» підготовлено документ, текстова частина якого становить 444 стор. друкованого тексту та

близько 200 сторінок додатків. Основна частина розробленого «Проекту...» включає вісім розділів.

У **РОЗДІЛІ 1** надано загальні відомості про регіональний ландшафтний парк «Сеймський».

Висвітлене місце його знаходження історія створення. Показано, що на теперішній час регіональний ландшафтний парк «Сеймський» (далі РЛП «Сеймський») це найбільша за розміром природно-заповідна територія Сумщини. Більша частина його площі припадає на Путивльський район (36210,6 га). Далі на захід 30865,4 га території РЛП знаходиться у Конотопському районі – до кордону з Чернігівською областю. Частина території парку (24 664,6 га) належить до Кролевецького, і 7117,3 га – до Буринського районів.

Охарактеризовано особливості організації та використання території РЛП в минулому.

Детально висвітлено обсяги та характер виконаних проектних та вишукувальних робіт. Зокрема, виконавцями теми було опрацьовано 381 джерело інформації, у тому числі «Проекти організації...» Деснянсько-Старогутського НПП, Гетьманського НПП, їхні Літописи природи, проаналізовано матеріали лісовпорядкувань. Вивчений різноманітний картографічний матеріал, що стосується території РЛП «Сеймський», уся наявна документація періоду 1994 – 2017 рр. щодо створення та функціонування РЛП.

При проведенні проектно-вишукувальних робіт були використані затверджені методики та нормативна база з проведення ландшафтного аналізу, лісовпорядкування, методичні рекомендації щодо складу та змісту Проекту організації території, охорони відтворення та рекреаційного використання природних комплексів і об'єктів РЛП.

У **РОЗДІЛІ 2** надана інформація про стан довкілля регіонального ландшафтного парку «Сеймський».

Охарактеризовано його геоморфологію, геологію, клімат погоду,

гідрографію, ґрунти, флору, рослинність та тваринний світ, а також ландшафтне різноманіття (висвітлена колишня та сучасна ландшафтна структура).

У цьому розділі представлено огляд історії основних результатів наукових досліджень, обґрунтована необхідності організації розгорнутих наукових досліджень на теренах РЛП «Сеймський» та на прилеглих територіях, висвітлено стан та перспективи вивчення біорізноманіття, ландшафтів та організації моніторингових досліджень.

У **РОЗДІЛІ 3** висвітлена соціально-економічна та культурна інформація про регіональний ландшафтний парк «Сеймський» та регіон його розташування. Наведено деякі історичні аспекти заселення, господарського освоєння території та формування культурно-етнографічних особливостей, відомості про сучасні населені пункти, про склад населення та його зайнятість, представлено пропозиції щодо підвищення рівня зайнятості населення, створення робочих місць, розв'язання інших соціальних проблем.

Охарактеризовано сучасний стан промисловості в регіоні, особливості негативного впливу промисловості на довкілля, представлено пропозиції щодо подальшого розвитку промисловості, зменшення її негативного впливу на довкілля.

Надана інформація про сучасний стан сільського господарства в регіоні, про особливості негативного впливу сільського господарства на довкілля, висунуто пропозиції щодо подальшого його розвитку та зменшення негативного впливу на довкілля.

Проведено аналіз лісогосподарської діяльності у минулі роки, розглянуто використання недеревних рослинних ресурсів лісу та підходи до збереження корінних лісових природних комплексів.

Охарактеризовано стан та перспективи розвитку транспорту, системи зв'язку, шляхів сполучення, системи обслуговування транспорту.

Вивчено стан системи охорони здоров'я та перспективи її розвитку. Охарактеризовано існуючу систему закладів культури та визначено

перспективи їхнього розвитку.

Розглянуто організацію рибного та мисливського господарства, видовий склад та чисельність мисливських видів тварин, стан та перспективи розвитку мисливського господарства.

У **РОЗДІЛІ 4.** надана інформація про рекреацію та туризм в регіональному ландшафтному парку «Сеймський».

Розглянуто рекреаційні ресурси регіону, визначено стан та перспективи використання рекреаційних ресурсів, розвитку туристичної інфраструктури, охарактеризовано напрямки рекреаційного благоустрою території, запропоноване створення екологічних стежок, облаштування місць короткочасного відпочинку для населення і відвідувачів РЛП.

Визначено підходи до оцінки рекреаційних ресурсів, рекреаційного навантаження і ємності РЛП «Сеймський», забезпечення безпеки відвідувачів РЛП та забезпечення відвідувачів інформацією, залучення організацій та місцевого населення до рекреаційної діяльності на території РЛП.

Оцінено стан та перспективи розвитку системи побутового обслуговування, громадського харчування, розвитку народних промислів, поліпшення кадрового та наукового забезпечення рекреаційної діяльності.

У **РОЗДІЛІ 5** окреслено пріоритети і проблеми функціонування РЛП «Сеймський».

Визначено найважливіші цінності парку та пріоритети щодо їх збереження, проведено визначення та оцінку проблем, що вимагають втручання і вивчення, а також оцінку системи управління цією установою.

У **РОЗДІЛІ 6** представлено стратегію розвитку парку на десять років.

Визначено стратегічні завдання з розвитку парку на десять років, а також представлена схема функціонального зонування парку і визначено режими кожної із зон.

У **РОЗДІЛІ 7** надано п'ятирічний план заходів у діяльності РЛП «Сеймський».

Охарактеризована структура запланованих заходів та представлений їхній план у табличній формі.

У **РОЗДІЛІ 8** висвітлено засоби та ресурси забезпечення ефективного функціонування РЛП «Сеймський».

Надана інформація про систему управління РЛП «Сеймський», його організаційну структуру та штат, необхідне обладнання та підходи до розвитку інфраструктуру. Визначено систему моніторингу за діяльністю установи, оцінки її роботи та звітності.

20-22 червня 2018 р. на базі Сумського національного аграрного університету успішно проведена Міжнародної науково-практичної конференції «Основні шляхи збереження лучно-степових екосистем України», присвяченої 90-річчю «Михайлівської цілини». На ній було розглянуто актуальні питання щодо функціонування цієї природоохоронної установи та визначено перспективи її розвитку.